

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Història de la filosofia

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Què és, doncs, la veritat? És un exèrcit mòbil de metàfores, metonímies, antropomorfismes; en resum, una suma de relacions humanes que foren augmentades, transmeses, adornades, de forma poètica i retòrica, i que, després d'un llarg ús, a un poble li semblen estables, canòniques i vinculants: les veritats són il·lusions que s'ha oblidat que ho són, metàfores que han esdevingut desgastades i sense força sensible, monedes que han perdut la imatge i que ara només compten com a metall, però ja no com a monedes. Continuem sense saber d'on ve l'impuls cap a la veritat, perquè fins ara només hem sentit parlar de l'obligació de ser veraç que la societat estableix per existir, és a dir, de l'obligació d'utilitzar les metàfores usuals; expressat de forma moral: de l'obligació de mentir segons una convenció establerta, de mentir en ramat en un estil vinculant per a tots. Llavors l'home oblida, és clar, que aquesta és la seva situació; i menteix, doncs, de la forma indicada, inconscientment i seguint hàbits seculars —i precisament a través d'aquesta inconsciència, precisament a través d'aquest oblidar, arriba al sentiment de la veritat. En el sentiment d'estar obligat a designar una cosa com a «vermella», una altra com a «freda», una tercera com a «muda», es desvetlla una propensió moral cap a la veritat.

Friedrich NIETZSCHE. *Sobre veritat i mentida en sentit extramoral*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
 - a) «metàfores»
 - b) «propensió moral cap a la veritat»

3. Expliqueu el sentit i la justificació de Friedrich Nietzsche de la frase següent del text: «les veritats són il·lusions que s'ha oblidat que ho són». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de la veritat de Nietzsche amb una altra concepció de la veritat que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Hi ha enunciats com ara, per exemple, "Barcelona té més habitants que Edimburg", que són veritat objectivament i no sols com a resultat de convencions o imposicions socials». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

OPCIÓ B

Quan veig una bola de billar que es mou en direcció a una altra, la meva ment es mou immediatament per l'hàbit cap a l'efecte acostumat i anticipo la meva visió en concebre la segona bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, considerats en abstracte i d'una manera independent de l'experiència, que em porti a una conclusió semblant; i, fins i tot després d'haver tingut l'experiència de molts efectes repetits d'aquest tipus, no hi ha cap argument que em determini a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada. Els poders mitjançant els quals operen els cossos són totalment desconeguts. Nosaltres en percebem només les qualitats sensibles. I quina raó tenim per a pensar que els mateixos poders hagin d'estar sempre connectats amb les mateixes qualitats sensibles?

Així, doncs, no és la raó la guia de la vida, sinó el costum. Només ell determina la ment, en tots els casos, a suposar que el futur estarà d'acord amb el passat. Per més fàcil que pugui semblar aquest pas, la raó no el podria dur mai a terme.

David HUME. *Resum del Tractat de la naturalesa humana*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
a) «qualitats sensibles»
b) «la raó»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «Per més fàcil que pugui semblar aquest pas, la raó no el podria dur mai a terme». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de David Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Hume del paper dels sentits en el coneixement amb una altra concepció del paper dels sentits en el coneixement que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «L'experiència ens demostra que la naturalesa és regular i que en el futur es comportarà igual que ho ha fet en el passat». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

